

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീനിവാസരാമാനുജമഹാദേശികൈഃ (മൈസൂര ആണ്ഡവൻ)
സംസ്കൃതഭാഷായാം അനുവാദ്യ അനുഗൃഹീതം
ശ്രീമദ്വേദാന്താചാര്യവിരചിതം

॥ ഗീതാർഥസംഗിരഹം ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ ഗീതാർഥസംഗ്രഹം ॥

ശ്രീമാൻ വേങ്കടനാഥായഃ കവിതാർകികകേസരി |

വേദാന്താചാര്യവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

ദൃഷ്ടാർഥൈകപ്രചാരേ ഭുവന ഇഹ ചതു -

ർവേദനിഷ്ഠം സദർഥം

ഗൃഹ്ണീധ്യം ശിഷ്ടസേവ്യം ശ്രുതിശിഖരഗുരും

യേ ഭജന്ത്യേതിഭക്ത്യാ |

തേഷാം പാദാംബുജാനി ശ്രയണപദമഹോ

മേ തഥാ യോന്വഗൃഹ്ണാത്

ഗീതാർഥം വേദചൂഡാഗുരുമണിരനഘ -

സ്തത്പദാബ്ജേ ശ്രേധ്യം ||

യോ വാധർമാനുഭോക്തൃഃ പ്രഭുരപി ജഗതാം

സാരഥിഃ പാണ്ഡവസ്യ

കർമ്മജ്ഞാനോദിതായാ ഭവതി പദജുഷാ -

മേകലക്ഷ്യം ച ഭക്തേഃ |

ദുർജ്ജ്ഞയാമ്നായമൗലിഷ്ടധിഗതപരമ -

ബ്രഹ്മനാരായണസ്തഃ

ശ്രീമാനേവോപയാതസ്ത്വയമുഭയവിഭു -

തീശ ഇത്യാഹ തസ്മൈ || 1 ||

ബാന്ധവ്യപ്രീതിമന്തോഽപ്യുഭയവിരഹിത -

സ്തന്ത ആസൻ തദാ വൈ

കാരുണ്യസ്നേഹയോസ്ത്വാമിതി മതിവഹതോഃ

മാനസേ ധർമ്മമാനേ |
 ഭീതേത്യന്തം പ്രണമ്യ സ്വചരണമയമാ -
 നേ ച പാർഥേന്ദ്രിമ തസ്തൈ
 തത്ത്വം ബോദ്ധ്യം സ്മിതാസ്യോ ഗുരുമണിരുപയാ -
 തി സ്മ നാരായണസ്തൻ || 2 ||

നശ്യത്യേവ ശരീരമന്തരുഷിതോ
 ജീവസ്തു നാഹം യഥാ
 ത്യാജ്യസ്സംഗ ഉപാത്തകർമ്മനികരോ
 ന ത്യാജ്യ ഏവാശു തേ |
 തസ്മാദാത്മവിബോധനസ്മൃതിതതി -
 ര്ജായേത മോഹം ത്യജേ -
 ത്യക്ത്വാ തം വിജയം വിചിത്രചരിതഃ
 ശ്രീശസ്തമാശ്വാസയത് || 3 ||

സാരാസാരജ്ഞ ഏകശ്ചതുരമതിരിതി
 ഖ്യാതിപാത്രാർജുനാത്ര
 ത്യക്ത്വാ സംഗം സമുദ്യദ്ഗുണകൃതിമഖിലാം
 സത്ത്വം ആരോപയ ത്വം |
 സർവാൺയുക്താനി കർമാൺയപി മയി വിനിവേ -
 ശ്യാനി ചേത്യബ്രുവൻ യേ
 സർവത്ര ജ്ഞാനിനസ്തേപ്യതിശയയശസ
 ശ്ചേതി നാഥോ ജഗാദ || 4 ||

മായാവീ വേദജീവീ വിതരിതുമപുന -
 ര്ജൻമഭാവം മുകുന്ദഃ
 സ്വാവിർഭാവാനുഭാവൻ സ്വയമിഹ നിഖിലാ -
 വർജ്യകർമാണി ചൈവ |

ശുദ്ധജ്ഞാനാത്തശുദ്ധീന്ദ്രിയപി ഹതിരഹിതാ -
 തമസ്ഥിതിം ലോകനിഷ്ഠാം
 ഏവം പ്രാവേദയൻമേ സുവിശദമധുനാ -
 ചാർയസമ്പ്രേക്ഷിതായ || 5 ||

ആത്മാലോകേ ച ശൈശ്രവ്യം സുവിദിതസുകരോ -
 പാത്തകർമോദിതം തത്
 സംസൗകത്യന്തത്പ്രകാരേഷ്യധികമപി മനഃ
 പ്രാപികാസ്താഃ ക്രിയാശ്ച |
 ദുഷ്പ്രേക്ഷ്യാത്മാവലോകീകരണപരികര -
 ജ്ഞാനയോഗപ്രകാരാൻ
 രമ്യായാ ദ്വാരകായാ അധിപതിരവദ -
 ദ്വാസവസ്യാത്മജായ || 6 ||

യോഗാഭ്യാസം പ്രഭേദാംശ്ചതുര ഇഹ സമാ -
 നസ്ഥിതീംശ്ചാപി യോഗേ
 യോഗോപായാംശ്ച യോഗാദധിഗതപരമാ -
 ര്ഥാംശ്ച യോഗേഷു തേഷു |
 സ്വാത്മോദ്ദേശൈകയോഗം സകലജനഹിതം
 മുഖ്യതാം യോഗനിഷ്ഠാം
 വീരാഗ്രണ്യേ ത്വവോചദ്വരമകുടഭൃതേ
 ഭോഗിപര്യങ്കയോഗീ || 7 ||

യാഥാർഥ്യം സ്വീയമാത്മപ്രകൃതിനിരുപമാ -
 ക്ലാദകത്വം ച താം ച
 മായാമാന്തൈകതാർത്ഥം സമധികചതുരാ -
 ത്മീയഭക്തേഷു തേഷു |
 ജ്ഞാനീ ത്വാന്തൈവ മേ ഹീത്യസദൃശമഹിമോ -

ത്കർഷതാം ജ്ഞാനിനശ്ച
 മാധീപൂർണാരുണശ്രീചരണ ഉപദിദേ -
 ശാത്ര പാർമായ ശൗരിഃ || 8 ||

ഐശ്വര്യം ചാനലന്ധീകരമഖിലമലം -
 ബുദ്ധിപൂർണം ഫലം തത്
 ദുഷ്പ്രാപം ചാത്മസാക്ഷാത്കൃതിമദനുഭവം
 വീതഭൂയോഭവം ച |
 സേവാസ്ത്യാംഘ്രേഘ്യാരധസ്താദഭിലാഷിതസദാ -
 സേവനേച്ഛാനുരൂപാഃ
 ശ്രീമന്നാരായണോഽസ്ഥാ അവിജിതവിജയാ -
 യാഹ സർവാനുകമ്പീ || 9 ||

ശ്രീമാനപ്രാകൃതാത്മാ സ്വയമതുലസമു -
 ത്കർഷമാത്മാവതാരേ
 വൈലക്ഷണ്യം ത്വനൂനം ധൃതവിവിധതനൗ
 പ്രീതിമേതത്സുവിത്സു |
 ഭക്തിം ത്യക്താൽപകായത്രിദശപരിഷദി
 സ്വം പ്രതീതം തദീയാം
 സർവം ചൈവം നരായ സ്വപരഹിതപരഃ
 പ്രാഹ നാരായണോഽസ്ഥൈ || 10 ||

ശ്രീകാരുണ്യേന ഭക്തിം നിരവധിമുദയാ -
 ര്ഥം വിവൃദ്ധ്യർഥമസ്യഃ
 സൗശീൽയം ച സ്വകീയം നിരവധിസുഗുണാ -
 പാരഭോഗ്യാമൃതാബ്ധിം |
 സർവമേതാം വിഭൂതിം നിരവധിവിഭവാ -
 മാത്മമാത്രാധിനാഥാം

നിസ്സീമൈശ്വര്യശാലീ ഹരിരമരപതേ -
 രവ്യാജഹാരാത്മജായ || 11 ||

സർവസ്വം നായകോ നസ്സുതനുരിതി ലസ -
 ത്തത്പ്രകാരം ബ്രുവൻ സൻ
 സാക്ഷാത്കർതും വിഭൂതിം സപദി തദുദിതാം
 പ്രാർഥയാമാസ ധൻവീ |
 ദത്വാസ്തൈ ദിവ്യചക്ഷുഃ കിമുചിതമിതര -
 ത്താധനം വാസ്തി ഭക്തേഃ
 സാക്ഷാത്കൂർവന്തി സന്തസ്ത്രിതി ച സുവിശദം
 പ്രാബ്രവീത് വാസുദേവഃ || 12 ||

ഭക്തിസ്സാഹൃദിസമർപിതാസ്ത്വശുഹലദാ
 ഹ്യേഷാ വിലംബാക്ഷമാ
 തത്യാസ്സാധനമേവ ഭോഗ്യഗുണിനോ
 ധ്യാനം തദജ്ഞാനിനാം |
 കൈങ്കർയാണി ലഘുസ്സുകർമ്മമതിഹീ -
 നാനാമുപായസ്ത്രിതി
 ശ്രീശസ്തീയപദപ്രിയപ്രിയതമഃ
 പാർഥായ ചോപാദിശത് || 13 ||

ദേഹാനാം ച സ്വരൂപം ശ്രുതിശതവിദിതം
 ജീവഭേദം തമാത്മ -
 പ്രേപ്സുനാം ജ്ഞാനലാഭക്രമമഥ ച ഫലം
 സ്വാത്മനോ ജ്ഞാനജന്യ |
 മൂലം ദേഹോപലബ്ധേഃ പൃഥഗപി കരണം
 ചാത്മനോന്തസ്ത്വഥമാർഗം

പീയൂഷസ്യന്ദിപാദോ ഹരിരവഗമയത്
ധൻവിപാർമായ സമൃക് || 14 ||

ബന്ധും ത്രൈഗുണ്യമേവാഖിലപുരുഷമിഹാ -
നൂനതഃ സമ്പ്രവൃത്തം
കർതും ത്രൈഗുണ്യമേവ പ്രസൂതവദഖിലം
ദുഷ്കൃതം ബന്ധമൂലം |
ഏവം ത്രൈഗുണ്യമായോത്തരണമപി ഗതീ -
നാം ച ദാനാഭിരക്ഷേ
നിസ്ത്രൈഗുണ്യോപകാരി നിജഗദ മകുടാ -
ലങ്കുതായാർജുനായ || 15 ||

തത്തേത്വഭ്യസ്തർയഷ്ടകേഭ്യസ്തനുഗതപുരുഷേ -
ഭ്യോപി തൻമോഹിതേഭ്യഃ
ജിഹ്വാപ്രോക്താഷ്ടവർണൈസ്സഹപരമപദ -
പ്രേപ്സുവിശ്വാസിപുംഭ്യഃ |
ആദർശൈഃ പരവ്യാമ്നപി വിമലഗുണൈ -
രഷ്ടഭിർഭാസുരേഭ്യഃ
വ്യാപീ വിക്രാന്തലോകോ നിജഗദ വിജയാ -
യ സ്വമന്യം വിചിത്രം || 16 ||

യേ സ്വാജ്ഞാപരിപാലകാസ്സുകൃതിനോ
ദേവാ മതാസ്തേ തഥാ
യേ വാ തദ്വിപരീതകർമ്മനിരതാ -
സ്തേ രാക്ഷസാ ദുഷ്കൃതാഃ |
ത്വം താവത് പ്രഭുശാസനാനുഗഗുണൈ -
ശ്ചര്യഃ ശ്രുതീരാശ്രയ

ഗ്രാഹ്യം തത്ത്വമദുഃ സ്വകർമ വിജയാ -
 വേഹീതി കൃഷ്ണോബ്രവീത് || 17 ||

വേദാനുക്താനി കർമാൺയതിബലദിതിജേ -
 ഭൂയാ വിഭക്താനി തദ്വത്
 വേദോക്താം കർമനിഷ്ഠാം ദൃഢതരഗുണത -
 സ്ത്രീൻ പ്രകാരംസ്തദീയാൻ |
 വേദോക്തായാശ്ച തസ്യാസ്ത്രീവിധവിഭജനേ
 ലക്ഷണം തത്പ്രഭാവം
 വേദോദ്ഗാരി മുരാരിർനിജഗദ വിശദം
 വാസവസ്യാത്മജായ || 18 ||

സത്കർമാതിപ്രിയം മേ തദിഹ യദി ഭവേ -
 സാത്വികത്യാഗയുക്തം
 സത്ത്യാനുഷ്ഠാനനിഷ്ഠോ യദപി വിഹിതവാ -
 നാത്മലക്ഷ്യത്വതസ്തത് |
 സത്ത്യാനുഷ്ഠാനലഭ്യം ഫലമപി ശരണാ -
 ഗത്യനുഷ്ഠാനമേവം
 സത്യസ്യേവ പ്രദാതാ ഹൃതിശയയശസേ
 പ്രാഹ പാർഥായ ശൗരിഃ || 19 ||

സംഗോൻമുലൗഷധം ഹീത്യതിബലമമുനാ
 മായിനാ ശൗരിണോക്താം
 ഭോഗ്യാംഭോധേരിവേമാമതിമധുരസുധാം
 സർവദാത്രിം ച ഗീതാം |
 ഭക്തേഭൂയാ യേ പ്രയച്ഛന്ത്യഥ ച നിശമയ -
 ന്ത്യാദരാദ്വാ പഠന്തി

ഭ്രാജന്തേ ധൃതദുഃഖാംബുധിഗതവിവിധ -
 ഭ്രാന്തയസ്തേ കൃതാർഥാഃ || 20 ||

നിർധൂതാഖിലദോഷമംഗലഗുണ -
 ക്ഷീരാബ്ധിപദ്മാസിനീ -
 വക്ഷോഽത്യുദ്ഭുതചേഷ്ടിതപ്രിയതമാ
 ഗീതാ തദീയം ഹി തം |
 നിർദോഷാഗമമൗലിദേശികവരോ
 ഭക്തിപ്രപത്തുർമിനോഃ
 സാരാർഥം സുഖബോധധാരണകൃതേ
 സംഗൃഹ്യ ചാൻവഗ്രഹീത് || 21 ||

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമദ്യാമുനയോഗിദർശിതപഥേ
 ശീതാർഥസംഗ്രാഹകഃ
 ഗ്രന്ഥശ്രീനിഗമാന്തദേശികകൃതോ
 വർവർതി യോ ദ്രാവിഡഃ |
 ഗോപാലോ ഗുരുരാഡനൂഗ്രഹഫലഃ
 തത്സൂക്തിലോലോ മുദാ
 വ്യാഖ്യാത് കന്നഡഭാഷയാ ച വിബുധ -
 വ്യാഹാരതോഽശ്ലോകയത് ||

|| ഇതി ശീതാർഥസംഗ്രഹഃ സമാപ്തഃ ||

കവിതാർകികസിംഹായ കൽയാണഗുണശാലിനേ |
 ശ്രീമതേ വേങ്കടേശായ വേദാന്തഗുരവേ നമഃ ||